

דורון שחזרו מן השבי "דורון" כאופק

ברוך דלק כל העת. בגלים קצרים. גל 2 מטר ושבעים, יכלה דבורה לשמוע את קולו של בעלה.

באמצעות הרדיו-טלפון היה קיים קשר תמידי בין ספינת הדיג דורון לבסיס הי-פריקה שלה בנמל יפו, ואל ספינות-דיג אחרות שהיו בים. דבורה יכלה לשמוע את בעלה מספר על הצלחת הדיג, ואת ההר-ראות שהוא מקבל מבסיס הפריקה: "לקראת החג צריך הרבה דגים. תנובה לא מוכנה לקבל דגים קטנים. צריכים רק דגים גדולים."

כדי לדוג דגים גדולים מזני מוסארי ושולטאן איברהים הגדול, היה צריך להדי-רים. מדורון מסרו שהם מדרימים. בין שיחה עסקית אחת לשנייה היו אנשי צוות הספינה מסורים ד"ש הביתה, בידעם ש-הקרובים מאזינים על הקו.

בפעם האחרונה שמעו דבורה וחיה מ"בעליהן ביום ראשון בבוקר. ביום שני היתה הספינה צריכה לחזור לחיפה והדייגים לבתיהם, להגות את חופשת ראש השנה. הגשים הכינו הכל לקראת החג ולקראת הבעלים, אותם לא ראו מזה שבועיים. הגיע יום שני והם לא באו. דבורה נסעה לחיפה לערוך קניות, ושם התברר לה כי דורון לא חזרה עדיין. בערב שמעה ברדיו כי נתפסה ספינת דייג ישראלית. למרות שבהודעה לא צויין שם הספינה, הרגישה דבורה כי זהו זה — בעלה ואנשי דורון נתפסו על-ידי המצרים.

הילדים לא הבינו מה מתרחש. בתה ובנה של חיה, שהיה אז רק בן חדשים, אינם מבינים עד היום. אבל לדבורה יש בן בן 7. שבועיים ימים לא שם אשר הבלונדי לב שאבא נעדר. זה היה רגיל. האב היה בא הביתה לחופשה של שלושה ימים מדי שבועיים. אולם כשהתארכו הימים ואבא לא בא, החל הילד להבין.

אשר לא אמר מלה אחת מטוב ועד רע. הוא לא בכה ולא שאל שאלות. הוא רק התרגל לקום מדי בוקר בשעה שבע, ולרוץ אל הרדיו כדי לשמוע חדשות. במשך הי-שבועות נתערערו עצביו.

★ ★ ★

שניים שכאו מיוון

ע"י "דורון" בשעת תפיסתה היו ששה אנשים. שניים מהם, משה ברוך ואליעזר כהן, היו נשואים. שניהם נולדו ביוון. משה בא ארצה לבדו עם הקמת המדינה ואילו אליעזר עלה, גם כן לבדו.

בישראל. הוא נוצרי המדבר עברית שוטפת. במרכז התמונה נראה גם עצור אחר של דורון — אליעזר כהן. אופייני הוא שבפירסומי העיתונות הישראלית על גורל דייגי דורון דובר תמיד על חמישה דייגים, כששמו של האיטלקי ג'אנרו, ה"ראיס" המסור, כמעט ונשכח.

הזקן והים
ה"ראיס", הקפטן של דורון, איטלקי מבוגר בשם ג'אנרו (משמאל), על סיפון הספינה בשעת מיון שלל הדגים. ג'אנרו הצנום ונמוך-הקומה הוא איש ים טיפוסי, דייג מומחה שהפך את דורון לספינת הדיג המכניסה ביותר

מבפנים צבעוהו בירוק וצהוב. כל זה מלבד המשקאות והמסביבה שתיכננו.

★ ★ ★

רבי-החובל והמקרני

כדורשת אנשי הצוות הנותרים היו גם הם בודדים למדי. היה רבי-החובל האיטלקי ג'אנרו, שאיש לא ידע את שמו המלא. מה שידעו עליו הוא שהוא כבן 45, שיש לו בת באיטליה שהיתה צריכה להינשא אבל דחתה את נשואיה בגלל תפיסתו. ג'אנרו הוא אחד מאנשי הדיג האיטלקים המדריכים ומנהלים את זייגי הארץ החדשים. קודם לכן עבד בשירות המצרים, כנחש בפורט סעיד. את חופי הארץ הוא מכיר מזה 30 שנה ואין כמוהו בבחירת מקומות הדגה.

כדרך הימאים מרבה ג'אנרו לשתות, וכדרך האיטלקים הוא מרבה גם לאכול מקרונים בבוקר, בצהרית ובערב. זה חסכוני מאוד. וג'אנרו אוהב לחסוך, לעת שבה יזקין ויוכל לחיות בשלה. לשם כך אין הוא מנצל את חופשותיו, ונשאר על הסיפון. היה שם גם ג'ו וינברג, יליד הונגריה בן ה-28. לוינברג יש אח בפתח-תקוה. הוא הגיע לדורון דרך חברת נחשון. לפני מספר חדשים נפל וינברג מגובה שני מטרים אל מקרר האניה, פתח את בטנו. הוא שכב בבית-חולים ובמשך ארבעה חודשים לא עמד. הוא חשב שיקבל פיצויים ויוד ליבשה. הוא לא קיבל פיצויים וחזר לדורון.

הששי בסירה הוא ישראל דודן (25), צעיר יליד מרוקו הגר במעברת קורדאני, שם מתכה לו נערה שיבוא וישא אותה לאשה.

★ ★ ★

מכתב לגולדה

גולדה מאיר דרשה ביום רביעי בערב ג'שיחוריו אותם. היא דרשה זאת בתוקף. לפניה היה מונח מכתבם של משפחות הדייגים: "... הזמן תולף ועובר ואין כל תזווה. קיהינו שעם ביקורו של המרשילד במצרים תחול תזווה רצינית לשחרורם והתאכזבו. חשבו לבקר במשרדך ולהי-עלות לפניך את מצבנו המר והקשה. יאוש ואכזבה אוכלים אותנו מסביב. הילדים טובים לים ומתגעגעים לאבותיהם שנלקחו מהם. הם מקנאים ביתר ילדי המושב. אין הם יכולים להבין בשום אופן את סיבת מאסרם של אבותיהם, מתעוררים בלילות ואינם מפסיקים לבכות: איפוא אבאז מצאנו לנחוך לפנות אליך בתור אם בישראל, אולי תביני אותנו האמהות יותר מכולן."

אחרי הגאום בכנסת באה הודעה שהם ישוחררו בהקדם. הכל היה מוכן. אפילו נתן, בנו בן 6 החדשים של אליעזר כהן, החל בדרך נס להגות פתאום: "אבאז"

אולם הוא אינו נכה ואין לו אחווי נכות. מישהו שכה לרשום זאת.

הוא בא לקורס דייג בטנטורה, היא דור, מצא לו חבר והחליט להישאר במקום. השניים קיבלו בית ערבי נטוש בטנטורה, וכשכנו בתים לתושבים קיבלו גם הם בית בקצה המושב.

למעשה כמעט ולא היו גרים בבית זה. הם עבדו בסירות דייג בחופים, וכשהיו מקבלים כמה ימי חופש היו מבלים אותם בחיפה. אבל דור נשאר עדיין הבית היחיד עבורם. במרוצת השנים חשב יצחק שאול על דייג פרטי. עם חברו רכש שתי סירות מנוע. אולם העסק נכשל. כשחשבו שאנשי דור יקבלו את דורון במתנה מהסוכנות, נשלח שאול להביא אותה מגרמניה. היא היתה ספינה יפה — 160 כוחות סוס, מנופים ומקרר 600-ארגוני דגים.

דורון חזרה לידי הסוכנות ועברה לידי חברת נחשון. אבל יצחק שאול נשאר עליה. הוא היה המכונאי הראשי, האיש השני בחשיבות אחרי הקפטן. יש לו ידידה ב"חיפה, בחברתה הוא מבלה את חופשותיו ומתכנן תוכניות לעתיד. הבית נשאר בדור.

כאשר התברר לידידיו כי הוא עומד לחזור, התגייסו ובאו לדור. במשך יום אחד עמדו וצבעו את הבית מבחוץ בלבן.

כעבור שנה. משה, שהוא כיום בן 32, הספיק לשרת כחיל-הים. אליעזר, 26, לא שירת בצבא. שניהם נפגשו במושב דור.

משה ברוך הכיר את דבורה בחיפה, גשא אותה לאשה ובא עמה לדור. יחד עמם באה גם האחות הקטנה חיה. בדור הכירה חיה את אליעזר ונישאה לו. שתי משפחות האחיות הקימו את בתיהן זו ליד זו.

כמו כל 55 המשפחות של דור, רובן מיוצאי יוון, עברו גם משה ואליעזר קורס דייג, הפכו לדייגים. במרוצת השנים נטשו כמעט כל אנשי המושב את הדייג. אחרי עבודה של שבע שנים בים חלו רובם באסטמה ובמחלות אחרות. הרופאים המליצו להרחיקם מהים. רובם עזבו את הדייג, אבל נשארו בדור מפני שלא נתנו להם מקום אחר. רק שלושה דייגים נשארו בדור. משה ואליעזר, ויצחק שאול.

יצחק שאול אין משפחה. הוא גולד בידן לפני 27 שנה, נסע בנעוריו עם הוריו לצרפת, שם התחנך ושהה כל תקופת מל-חמת העולם השנייה. כשתמה המלחמה נשאר רק הוא מכל משפחתו, הוא ועוד אחות שנשארה בפאריס. ב-1944 עלה יצחק שאול ארצה, הצטרף להכשרה בקיבוץ גזר וגויס לפלמ"ח. במלחמת העצמאות נפצע פעמיים בגבו. כדור אחד נשאר בגופו עד היום.

אליעזר
כהן, על סיפון דורון. ספינת הדיג החדשה דורון נתקב לה בעזרת חסיונים. כל עובדיה חם שכירים.

ג'ו וינברג, רחוק המכונאי של סיפון דורון. ג'ו עורר את עיני הדאגה לשלומו משום שרק לפני זמן קצר החלים מפצעיו.

יצחק
שאול, רחוק המכונאי של דורון. הוא הי-משכיל בין חבריו לאניה ולשבי.